

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razve-
neboje in praznikov, ob 18. uri a
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za in-
stemativo D 20.50, dostavljen na dom
D 14—, na izkaznice D 12.50
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini!

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Marj-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljajsko, dno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
vredn. št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Kolokopir se ne vrne.

Leto: IV.

Maribor, sobota 28. julija 1923.

Številka: 168

Razočaranje nad rusko emigracijo.

Še o problemu praktične slovanske politike.

Pončno sliko političnih bojov med ru-
sko emigracijo podaja znani vodja kade-
tov prof. Miljukov v nedeljski »Prager
Pressee. Kot komentar k našemu članku
»Rusija in slovanske države« povzemamo
iz omenjenega članka nekaj važnejših po-
datkov:

Ruska emigracija se razlikuje od nek-
danje francoske emigracije, ki je zapu-
stila domovino za časa velike pariške re-
volucije, v glavnem po svoji mnogovrst-
nosti. Dočim so Francijo zapustili aristok-
ratje, je šlo iz Rusije vse, kar ni moglo
prenašati boljševiškega terorja. V ino-
zemstvu žive zastopniki najraznovrstnej-
ših političnih struj od socialnih revolu-
cionarjev do najskrajnejših konzerva-
tivcev. Zategadelj se uveljavljajo v emi-
graciji tudi najnasprotnjša mnenja. Eni
vidijo v ruskih dogodkih zgodovinski po-
jav ogromnega pomena, drugi pa straho-
vito pobuno sužnjem, podobno nekdanje-
mu spartakovskemu uporu v starem Ri-
mu. V inozemstvu so se začeli najprej
iskati skrajni desničarji. Navezali so stik-
e s pruskimi junkerji in militaristi, z
madžarskimi magnati, s francoskimi ro-
jalisti itd. Odtod do dobivali izpočetka
tudi materialnih sredstev za restavracij-
ske poskuse. Po polomu prvih poskusov
je začelo nastopati razočaranje. Pomlad
za pomladjo so prihajale v svet vesti o
veliki ofenzivi proti boljševikom. Širile so
se najrazličnejše kombinacije o bodočih
ruskih vladarjih, kajti monarhizem brez
monarha nima obstoja. Veliki knezi so
zbirali okoli sebe krdela laskavih prista-
sev in tudi imena inozemskih vladarjev
so tuintam razvnela emigrantsko domiš-
ljijo. Tako so govorili, da bo ruski prestol
ponujen našemu kralju Aleksandru (g.
Miljukov, ki ima o Slovanstvu svoje po-
jme, piše dosledno »srbski kralje« v »Srbi-
jo). Tako so se ruski monarhisti razcepili
v skupine, ki se niso mogle več zediniti.
Največ upov se je oklepalo dveh velikih
knezov: Ktrila Vladimiroviča in Nikola-
ja Nikolajeviča. Slednji — star gospod,
brez otrok in brez visokih ambicij — je
šele po dolgih in trdovratnih prošnjah
sprejel ponujeno mu čast. Ker je Nikolaj
Nikolajevič (bivši glavni poveljnik ruske
vojske) častni maršal francoske armade
in ima dobre zveze z maršalom Fochom,
se je med ruskimi monarhisti razširilo
veliko gibanje za skorajšnjo protirevolu-
cijo, ki bi se izvršila pod zaščito marša-
la Focha. Emigrantski krogi v Carigradu,
Beogradu, Berlinu in Helsingsforsu so
govorili neprenehoma o bližajoči se mobi-
lizaciji. A Nikolaj Nikolajevič se ni dal
speljati na led. Stavil je pogoj, da se u-
stvari skupna fronta vseh ruskih strank,
da bi tako sodeloval pri akciji ves ruski
narod izvzemi komuniste.

Na trdem orehu skupne fronte se je
zlomil namišljeni zob ruske protiboljševi-
ške ofenzive. Nasprotja med posamezni-
mi strankami, ki slone na razhajajočih se
ideologijah in interesih, so tako močna,
da je kompromis nemogoč. Boj se bje
v glavnem za stari in novi sistem, s čemer
se rusko politično življenje razlikuje od
onega na pr. na Češkem, kjer se je vršila
dolgotrajna borba proti tujemu narodu.
V Rusiji so se politični boji osredotoča-
vali okrog sistemov in ti boji se nadalju-
jejo tudi v inozemstvu. V glavnem stojita
v ospredju dva sistema: eden hoče obno-
viti stari monarhistično-fevdalni režim
in se polastiti izrabiljenih predprav in
poslov, drugi sistem pa predstavlja de-
mokratijo. A tudi na znotraj obeh siste-
mov, zlasti drugega, ni nikake enotnosti.

Pred mrtvo sezono v Beogradu.

Ministra Vujičić in Marković podala ostavko. — Pašić počaka na povratek dr. Ninčiča iz Sinaja.

Beograd, 27. julija. (Izv.) Na dana-
šnji seji ministrskega sveta se je vršilo
posvetovanje o zakonskem načrtu o or-
ganizaciji pravoslavne cerkve. Nato je
sporočil ministrski predsednik Pašić
zbranim ministrom, da sta minister no-
tranjih zadev Vujičić in minister pravo-
sodja dr. Lazar Marković radi očitkov,
ki so bili izneseni zoper njih v radikal-
nem klubu, podala ostavko. Po daljšem
posvetovanju je sklenil ministrski svet,
da se naj zaenkrat v vladi ne izvrše ni-
kake spremembe in naj se poskrbi, da
oba ministra umakneta svoji ostavki.

Beograd, 27. avgusta. (Izv.) Čas
odhoda ministrskega predsednika Pašića
v inozemstvo še ni določen. Zatrjuje se,
da bo počakal na povratek zunanjega mi-
nistra dr. Ninčiča iz Sinaja, da sprejme
njegovo poročilo o poteku konference. Še

vedno se vzdržujejo v političnih krogih
vesti, da bo pred Pašićevim odhodom iz-
vedena rekonstrukcija vlade. (Pašić ima
namreč velik križ. Vsak radikalec bi rad
postal vsaj za nekaj časa minister. Op.
ured.)

Beograd, 26. jul. Uradniški zakon
in zakon o poškodovancih po toči je od-
nesel uradniški predsedstva vlade kralju
na Bled v podpis. Prihodnji teden bosta
zakona objavljena v »Službenih novi-
nah«.

Beograd, 26. julija. Pri občinskih
volitvah v Srbiji bo opozicija nastopila
enotno proti radikalom.

Beograd, 27. julija. Včeraj popol-
dne so zadnji izvenbeograjski poslanci
zapustili prestolico. V parlamentu je
popolna tišina.

Pred sporazumom v stavki pomorcev.

Sušak, 27. julija. (Izv.) Včeraj je bil
povabljen predsednik zveze pomorščakov
od komisije, ki dospe jutri, k pogajanjem
v Bakar. Pričakuje se, da bo prišlo med
pomorščaki in zastopniki broderskih
društev do sporazuma, ker je že na obeh
straneh opažati nevoljo radi stavke. Trd-
no se pričakuje, da bo dosežen vsaj za-
časen sporazum, dočim bi se pogajanja

nadaljevala. Pomorščaki so pripravljeni
stopiti v službo pod prejšnjimi pogoji, če
prezame upravo broderskih društev dr-
žava in na ta način zagotovi državno
svencenjo in določi nje višino. Pomor-
ščaki zahtevajo, da se ne upirajo na ka-
ke razmere, ampak žele samo zbolj-
šanje svojega gnetnega položaja.

Oboroževanje fašistov na Reki.

Krajevica, 27. julija. (Izv.) V do-
bri bližini Reke, ki stoji blizu reški
vlasti, se zadržuje, da so vesti o oborože-
vanju reških fašistov resnične. Še danes
je izza časov D'Annunzije h evantur na
Reki mnogo orožja in municijskih skladišč.
Ko je D'Annunzio zapustil Reko
se je pašlo toliko orožja in municije, da

bi bilo za prevoz potrebnih 21 parnikov.
Če bi se danes izvršila na Reki bišna pre-
iskava bi se našlo še mnogo več orožja
in municije. Oblasti so podvzele ob moji
varnostne odredbe. V Reko je prišlo v
zadnjih dneh tudi mnogo fašistov iz
Pulja.

Razburjenje v Nemčiji.

Berlin, 26. julija. (Izv.) Razburjenje
prebivalstva, ki ga povzroča vedno bolj
naraščajoča draginja, pomanjkanje živil
in denarja, se je danes vsled naglega po-
rasta dolarja še povečalo. Dasi je vlada
preprečila nameravane demonstracije
radikalnih levčarjev in desničarjev,
vendar s tem še ni odstranjena vsaka ne-
varnost. Še vedno se nameravajo izvesti
protifašistovske demonstracije, četudi v
omiljeni obliki, pri čemur se vedno ob-
stojata nevarnost, da izbruhne ogorčenje
mas, ki stalno narašča z gospodarskim
propadanjem naroda in države. V ino-

zemstvu razširjene vesti o velikih neimi-
rih v Nemčiji so, kakor se zadržuje v me-
rodajnih krogih, pretirane. Z ozirom na
zunanje in notranjopolitični položaj na-
merava vlada v kratkem sklicati držav-
no zbornico.

Berlin, 26. julija. Dolar je poskočil
danes na 758.100 mark. Vedno bolj se širi
pomanjkanje bankovcev. Nad 60 tiskarn
je zaposlenih s tiskanjem novčanic. —
Draginja blazno narašča od ure. Prebi-
valstva se loteva obup. Komunisti izrab-
ljajo položaj in razpaljujejo ljudske
strasti.

Zbližanje angleškega in francoskega stališča.

Pariz, 26. julija. (Izv.) Med franco-
sko in belgijsko vlado je v glavnih toč-
kah odgovora na angleško noto dosežen
sporazum. Besedilo odgovora bo te dni
sestavljeno. Francoski in angleški nota
sicer ne bosta identični, vendar pa v bi-
stvu skoraj popolnoma enaki.

Pariz, 26. julija. (Izv.) »Agence Ha-
vase« poroča: Francija in Belgija sta po
izmenjavi mnenj o angleški noti prišli
ponovno do prepričanja, da so pogajanja
z Nemčijo tako dolgo popolnoma izklju-
čena, dokler Nemčija ne ustavi pasivne-
ga odpora. Poruhrje se bo izpraznilo še
le takrat, ko bo Nemčija izvršila povolj-

na plačila. Obe vladi sta se zedini-
li v tem, kakšno obliko naj zavzame angleška
inicijativa. Poincaré se je v marsičem
priključil belgijskemu naziranjju. Poin-
caré je sestavil angleški, Jaspas pa bel-
gijski načrt odgovora na angleško noto.
Po medsebojni izmenjavi odgovorov se
bo sestavilo končno besedilo, ki bo brž-
kone dogotovljeno do ponedeljka. Poin-
caré se bo tekom prihodnjega tedna se-
stal s Thennisonom in Jaspasjem, v kakih
10 dneh pa z lordom Curzonom, ki se po-
da v neko francosko kopalnico, o priliki
potovanja v Pariz.

BORZA.

Curih, 27. julija. (Izv.) Predborza.
Pariz 33.40, Beograd 5.85, London 25.69,
Berlin 0.008, Praga 16.65, Milan 24.65,
Newyork 558.50, Dunaj 0.0078 pet osmin,
žig. krone 0.0079, Budimpešta 0.03, Varša-
va 0.052.

Zagreb, 27. julija. Pariz 5.70—5.75,
Švica 17.15—17.25, London 4.39—4.41, Ber-
lin 0.100—0.120, Dunaj 0.1345—0.1360, Pra-
ga 2.86—2.88, Milan 4.20—4.23, Newyork
95.25—96.—, Budimpešta 0.53—0.54.

Zbog tega so bili zamen vsi poskusi, da
bi se ustvarila enotna politična fronta.

Še manj izgleda ima drug načrt: usla-
novitev skupne profesionalne fronte. To
se pravi: politične razlike bi bile posu-
njene v ozadje in na njihovo mesto bi
stopila organizacija po stanovih. Lahko
rečemo, da je ta načrt že splaval po vodi.

Letošnja spomladanska ofenziva je te-
daj ostala na načrtih, ki jih ni bilo mo-
goče izvesti. Ne samo, da ni uspela usta-
novitev enotne ruske politične fronte,
ampak so odrekli tudi zunanji čimoljci,
ki so jih organizatorji vpleli v svoje ra-
čune: Francija, Poljska, Rumunja in
menda tudi naša država, česar pa Milju-
kov ne omenja. Važno podlago je tvorila
pri teh računih in načrtih izdatna finan-
čna pomoč iz Amerike. Tudi ta iluzija je
izginila tako kmalu kot iluzija o Fochov-
vem protektoratu.

Sedaj je že opaziti znamenja izte-
njenja tudi v monarhističnih krogih. Mi-
ljukovu se zdi zelo značilno stališče ko-
zaške zveze. Še v juniju je njeno glasilo
»Kozacki Dumi« prineslo ognjen klic k
dejanjem za absolutno monarhistično ide-
ologijo, a v juliju je atamani donskih ko-
zakov v ravno istem listu posvarili kozake
pred pretiranimi in neresničnimi glasov-
i o Nikolaju Nikolajeviču. »Združeni sovjet
Dona, Kubana in Tereka« temelji na de-
mokratičnih in federativnih idejah, dasi
kozacki atamani še vedno stikajo okoli
Nikolaja Nikolajeviča.

Vsaka pomlad — sklepa Miljukov —
prinaša novo razočaranje in vsako разо-
čaranje prepričuje bivše pristaše »bele-
ga« gibanja boljšinbolj, da je ideologija
»intervencije« in oboroženega boja zoper
sovjete zastarela. Preobrat mora priti od
znotraj.

Miljukova izvajanja nam kažejo vso
težo ruskega vprašanja in v marsičem
potrjujejo naše stališče v uvodoma ome-
njenem članku. Tako kakor je ruska
emigracija razcepljena glede notranjega
sistema nove Rusije, se razhajajo tudi
njeni nazori o slovanski politiki, v koli-
kor se je sploh bavila oziroma se bavi ž
njo. Že sam prof. Miljukov, ki ne velja
kot prijatelj naše države in je na pr. v
macedonskem vprašanju odločno na bol-
garski strani, je živ dokaz slabotnega
pulsa vseslovanske politične ideje. Ka-
korkoli se mi načeloma ne moremo in ne
smemo vmešavati v notranja ruska vpra-
šanja, je vendar jasno, da ne moremo
služiti obema ruskima sistemoma hkratu.
Ruski problem bo dolgo ostal »pro-
blem zase«, predno bo mogoče nasloniti
nanj tiste želje, ki jih izražajo pri nas
optimistično in idealistično nastrojeni
pisci člankov »Slovan — na plan« (Slov.
Narode) in podobno. I-uš.

Iz Poljske čez Prusko na Poljsko.

Varšava, julija meseca.

Bil sem te dni v poljskem Primorju,
v zemlji kašubski severozapadno od
Gdanjska in od izliva reke Visle v balt-
sko morje. Vrniti sem se hotel v Var-
šavo po najkrajši poti, a ta drži čez
Vzhodno Prusko, t. j. nekaj časa gre
vlak čez tuje nemško ozemlje — tako ka-
kor vlak Maribor—Ljutomer čez ozemlje
avstrijsko.

Enako je in vendar različno. V Špilju
smo vedno gledali iz svojega vagona in
avstrijski natakariji so kaj radi stregli
baš pri jugoslovanskem vagonu, ker
ljubijo — dinar. Kaj se mi je zgodilo na
Pruskem, to Vam povem.

Zvečer ob 8. uri je odrinil vlak iz
Tčeva, poljskega mesta pod gdanjskim.
Kmalu smo prešli vzhodno panogo Vis-
le, Vogat in na njega desnem bregu se
dvigne pred nami mesto Malbork
(Marienburg), stara trdnjava nemško-

viteškega reda, tabor križarski, od koder so nemški vitezi-križaki širili »krščanstvo«, t. j., uničevali Slovanstvo in utemeljevali germanizacijo poljskega sveta. Kjerkoli se je utaboril Nemec-Prus, povsod je vse špičasto, vse sam stolp, sama kula, vse temno-rdeče, vse grozeče. Tak je tudi ta Malbork ob Visli. Hudo je človeku pri sreči, da so vitezi krvi in meča svoj tabor nazvali baš — Marijino mesto, Marienburg! Mati milosti in ljubezni, »matka milošči« poljske, zakaj si to dopustila?

Toda sedaj ni čas tarnanja. Na Pruskem smo. Okna vagonov se zapirajo, zakaj? Ali se Prus na tej izpostavljeni zemlji boji slovenskega pogleda, boji dihanja slovenske poljske duše? Pruski uradnik je prešel kipe in celo na stranišče pogledal...

Morda je že deseta ali enajsta v noči; še smo na Pruskem. Neke gospodična je med vožnjo odprla okno in ga pustila odprtega. Vlak obstoji. Vprašam skozi okno nemški, katera postaja je. Uradnik, očividno gluhi od samega straha, da bi ne planil poljski orel z okna in ne poletel čez prusko zemljo, gluhi in zato ne razločujoč jezikov, me grdo nahruli: »Ein preussischer Beamter spricht nur deutsch. Machen Sie das Fenster zu!« Jaz: »Der polnische Beamte wird auch nur polnisch sprechen.« On: »Was wollen Sie?« Jaz: »Ein zweites Mal frage ich nicht« in sem zaprl okno ter sedel na svoje mesto. Zdelo se mi je, da so Prusi hoteli postopati proti buntovniku. Strašno sovražijo Prusi Poljake.

V ranem jutru sem se pripeljal pred Modlin, trdnjavo, ki so jo Rusi imenovali Novo-Georgjevsk, kjer se Bug izliva v Vislo, ter se bliža svoji široki jarni skovanski Varšavi. Dr. Fr. Jlešić.

Politične vesti.

Novi termin. Radič je v »Slobodnem domu« nastavljal kot nov termin ustanovitve hrvatske mirovne republike bodočo jesen. Smo radovedni, kako dolgo se bodo dali hrvatski kmetje od Radiča še za norce imeti.

Poslabšanje odnosov med Turčijo in Rusijo. »Neue Freie Presse« javlja, da se odnosi med Turčijo in Rusijo stalno slabšajo. Turška policija odločno prepoveduje vsako komunistično propagando, sovjetski poslanik v Angori pa je naravnost bojkotiran.

Redukcija bolgarskih strank. Stranka g. Cankova in stranke bloka so se ujedini v enotno »demokratsko ujedinjeno stranko«. Tako se je število strank v Bolgariji znižalo od 8 na 5: demokratska ujedinjena, nacionalni liberali, socialni demokrati, komunisti in zemljoradniki.

Dnevna kronika.

Apaška kotlina v nemških rokah.

Nemško-radikalna kupčija. Vse apaške občine v nemških rokah.

Dočim pri nas sploh nihče ni ničesar vedel in tudi naše časopisje ni o tem črhnilo niti besedice, so se v nedeljo, dne 22. t. m. izvršile v Apaški kotlini občinske volitve. Znano je, da je Apaška kotlina, ki je po dolgih borbah pripadla končno naši državi, gnezdo najstrupenejših renegatov in iredentistov, ki stoje v stalnih stikih z Gradcem in sploh Nemci v Avstriji. Vsled tega so bili za časa osvobodjenja razpuščeni vsi občinski odbori v občinah te kotline ter postavljeni na mesta županov zanesljivi gerenti. Tako je ostalo vse do nedavna, ko so nemški poslanci napravili kupčijo z radikali, ki so jim za pomoč v narodni skupščini dali proste roke v Apaški kotlini. Na tistem, da o tem v Sloveniji sploh nihče ni vedel, so bile razpisane v vseh občinah Apaške kotline občinske volitve. Nemcem in nemčurjem je bila dovoljena popolnoma prosta agitacija. Te prostosti so se poslužili tako, da so nastopili s skrajnim terorjem proti vsemu, kar ni hotelo trobiti v njih rog. Za volilno agitacijo so dobili sredstva celo iz Avstrije in na dan volitev dne 22. t. m. so se mudili v apaških vaseh tudi vsenemški agitatorji iz Radgone in drugod onstran državne meje. Zavedni apaški Slovenci so sicer tudi postavili svoje liste, da pa ob takih razmerah niso mogli prodreti, je popolnoma jasno.

Vse občine Apaške kotline so pri nedeljskih volitvah prešle v nemške roke! V občinske odbore so bili izvoljeni sami najbolj zagrizeni Nemci in nemčurji. Ob naši severni meji, na najbolj eksponirani točki gospodarijo sedaj pangermanski iredentisti. Svojo zmago so Nemci in nemčurji proslavili na svečan način in s petjem nemških narodnih pesmi. Danes se javno bahajo, da so bile nedeljske volitve plebisit za nemško Apaško kotlino. S tem zahrbtnim činom, so radikali zagrešili novo narodno izdajstvo ob naši severni državni meji. Nemci in nemčurji so, ko so v nedeljo zmagali, sklenili najprej zahtevati, da se odstrani iz Apaške kotline vsi slovenski učitelji in državni nameščenci ter da se do sedanje slovenske šole spremenijo v nemške. Ker poznamo naše radikale, ni izključeno, da bodo radi lepili oči g. Francu Schauerja ugodili tudi tej nemški in nemčurski zahtevi. Tako postopanje s strani beograjske radikalne vlade mora vzbuditi v vseh zavednih in državni zvestih slovenskih krogih skrajno ogorčenje.

—□—

Odkritje spominske plošče Davorinu Trstenjaku ob priliki kongresa jugoslovanskega učiteljstva v Ljubljani. Zagrebško poverništvo Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva namerava ob priliki kongresa dne 9. avgusta odkriti spominsko ploščo pedagogu in prvoborniku hrvatskega učiteljstva Davorinu Trstenjaku, našemu rojaku, na njegovi rojstni hiši v občini Hum pri Ormožu. Davorin Trstenjak je bil eden najodličnejših borcev za jugoslovanstvo pod prejšnjo monarhijo, odličen pedagog in pisatelj ter odločno svobodomiselnega nazora. Na to odkritje posebno opozarjamo učiteljstvo ormoškega in bližnjih okrajev, da se odkritja udeleži v čim častnejšem številu. Došli bodo tudi udeleženci kongresa, zastopniki učiteljstva iz vseh pokrajin naše države.

Spominska plošča »slovenski materi«. V Trbovljah je pred časom umrla gospa Ana Dimnikar, narodna prvobornica skozi dolga desetletja, ustanoviteljica in dolgoletna predsednica tamonje podružnice CMD. V nedeljo 23. t. m. ji na njeni hiši odkrijejo »narodni Trboveci« spominsko ploščo.

Potreba nemških šol v Jugoslaviji. Znano je, da so se morale nekatere nemške šole v Sloveniji opustiti iz enostavnega razloga, ker ni bilo dovolj učencev, druge pa životarijo s tako majhnim številom v posameznih razredih, da se bodo v doglednem času tudi morale opustiti. Nič drugače pa tudi ni v Vojvodini. V Novem Sadu je bilo pred dvema letoma osnovana nemška gimnazija (pod Ogrsko ni bilo v Vojvodini nobene nemške šole), s prihodnjim letom se torej otvori na tej šoli tretji razred. Človek, ki posluša dan za dnem nemško kričanje, da jim Jugoslavija ne da šol, bi mislil, da mora biti naval v to novosadsko nemško gimnazijo naravnost velikanski, v resnici pa je ravno narobe. Glavno glasilo Nemcev v Jugoslaviji, novosadski »Deutsches Volksblatt« toži že nekaj časa vsak dan, da obstoja nevarnost, da se bo morala ta šola opustiti, če ne bo večjega odziva kakor doslej ter roti vojvodinske in druge Nemce, naj spravijo skupaj dovolj dijakov, da bo mogoče gimnazijo vzdržati. Da bi privabili nemški hujšakači ja dovolj dijakov, so osnovali celo svoj »Studentenheime«, ki bo letos v jeseni gotov. Na razpolago je torej vse: šola, stanovanja, oskrba itd., samo — dijakov, nemških dijakov ni. Tako izgleda v resnici »potreba« nemških šol v naši državi celo tam, kjer živi največ Nemcev. Na zadnje bodo naši Nemci celo iz inozemstva privlekli nemške dijake, samo da bodo napolnili prazne — nemške šole. Res, hudo so zatirani Nemci v naši državi!

Klerikalna neštrpnost in sovraštvo — ali vera peša. V St. Jerneju je umrla pred kratkim 17-letna Anica Jankovič, hčerka posetnika Jankoviča. Imela pa je ta greh, da ni bila Orlica, ampak vedno Sokolica. In samo radi tega ji je tamonjski župnik odpovedal cerkveni pogreb in spremstvo duhovnikov na zadnji poti od doma v cerkev. Kmalu bomo tako daleč, da bodo odpovedali cerkveni pogreb vsakomur, ki se pred smrtjo ne bo izkazal z legitimacijo Slovenske ljudske stranke in Orla. Pa še ščudijo, da

Književna tombola Jugoslovanske Matica. Z ozirom na razna vprašanja sporočamo, da so vsi dobitki že oddani. Prosimo gospodično Zinko Pečar, da dvigne svoj dobiček (drugo tombolo).

Bernotova skupina socialno-demokratske stranke prične s 3. avg. za nemške sodruge izdajati nemški tednik »Vorwärts«.

Pasteurjev zavod v Zagrebu se preseli v bolnico usmiljenih sester za Vinogradski cesti.

Iz maščevanja hotel zažgati. Gostilničar Fluher v Gor. Bistrici je te dni svojemu hlapcu odtegnil pri plači škodo, ki mu jo je napravil s tem, da je izgubil konjsko odejo. Hlapec mu je v jez — ko se je napil — grozil, da mu zažge. Ker je še isti večer izbruhnil ogenj, ki ga je po gospodar, kateri je stal na straži, takoj pogasil. Za bežnim hlapcem pa je oddal tri strele in ga zadel v hrbet in ramo. Hlapca so odpeljali v bolnico.

Zanimiva tožba bo vsekakor ona, ki jo namerava naperiti proti finančnemu ministru Stojadinoviću uprava mesta Novi Sad. Minister ji je svoj čas obljubil, da ji v slučaju povoljnega plačevanja državnih davkov odstopi 10 odstotkov vplačane svote. Minister je baje dal na to častno besedo. Ker pa sedaj noče obljube izpolniti, ga namerava občina tožiti.

Četvero zdravniških zborov se namerava ustanoviti v državi v svrhu zaščite stanovskih interesov zdravnikov.

Dr. Beneš — generalni tajnik Zveze narodov? »Bohemia« javlja, da se je dr. Beneš povodom svojega zadnjega potoja v Pariz in London zanimal za to, da bi postal generalni sekretar Zveze narodov. Pravi, da je dobil utis, da je njegova kandidatura povoljno sprejeta.

Veliki manevri češkoslovaške vojske se vrše letos pri Palički. Prisostvovala bodo mnoge številne inozemske misije, zlasti tudi rumunska.

Ukinjenje sanitarne kontrole na švicarski meji. Svoječasno se je pri nas mnogo pisalo o škandaloznem postopanju švicarskih obmejnih organov z našimi državljani, ki so potovali v Švico. Obmejne zdravstvene kontrole so jih zastavljale in preiskovale — če nimajo uši ali drugega mrčesa itd. Ta naredba pa seveda ni bila izdana samo za naše državljane, nego tudi za ostale, samo da se je na naših posebno strogo izvajala. Sedaj sporočajo listi, da je švicarska vlada to odredbo sploh ukinita in obustvila kontrolo, tako da odslej dalje tudi ušem ne bo več prepovedan vstop v Švico.

Edison — milijarder. Ameriški listi poročajo, da znaša premoženje Edisona, znanega iznajditelja gramofona, kinematografa itd., 15 milijard dolarjev. V svoji mladosti je bil današnji multimilijarder ubog obrtniški vajenec brez viharja v žepu.

Flamska univerza v Gentu. Univerza v Gentu v Belgiji, ki je bila doslej francoska, se po zadnjem sklepu belgijskega parlamenta spremeni v flamsko. S tem je končana dolga borba Flamcev za visoko šolo.

Objave.

§ Društvo jugoslov. akademikov v Mariboru. Na rednem obč. zboru izvoljeni počitniški odbor, konstituiral se je naslednje: predsednik Planinšek Odon, cand. iur.; podpredsednik Ferlan Lojze, cand. iur.; tajnik Farkaš Maks, stud. iur.; blagajnik Soršak Zmago, stud. teh.; knjižničar Lichtenwallner Milan, stud. iur.; namestnik Černigoj Jaroslav, stud. ing. arh.; revizorja: Kristan, Hermanko; častni sud: Zorec Stane, Gorup, Kralj; namestnika: Stancer Fran, Spindler Ciril.

§ Pozor na 12. avgust 1923! Prosto-voljna požarna bramba in njen rešilni oddelek priredita dne 12. avgusta t. l. veliko vrtno veselico. Vsa društva se naprošajo, da ta dan ne prirede nobene druge veselice.

§ Mestni kino. »Grof od Essex«, historična kolosalna drama v 7 činih, v glavni vlogi Erna Morena, se predvaja v petek, soboto in nedeljo.

Amerika, dežela zlata.

London, 26. julija. (Izv.) Na tožadevno vprašanje je odvrnil zastopnik zakladnega urada v spodnji zbornici, da se nahaja v Ameriki 45 odstotkov celokupne zlato zaloge sveta.

Koroške vesti.

K dogodkom v Libeličah. (Dopis). — Kdor pozna kulturo in barbarsko nasilnost napram slovenskemu narodu od strani našega sedanjega sosedu se iz leta 1919-20. na Koroškem in pa brezbriznost naše slovenske vlade za svoj narod, se prav nič ne čudi tem junaškim činom in sedanjim razmeram v obmejnih krajih, ki do skrajnosti razburjajo zavedno in mirno slovensko ljudstvo. Sicer pa ni samo obmejno ljudstvo radi tega razburjeno, zgražamo se tudi vsi ostali zavedni Slovenci, Korošci in Nekorošci. Ob žalostnem slovesu L. 1920. smo dali našim onkraj meje ostalim obljubo, da jim bomo pomagali, in danes smo dojadrali tako daleč, da niti našim ljudem na tej strani ne moremo pomagati, kajti ako se hoče zaveden Slovenec izogniti neprijetnim posledicam, je prisiljen ostati mirne krvi v slučaju izivanja kulturnega Volka. Na Koroškem se Nemci zgražajo radi dovoljenja otvoritve slovenske šole v St. Rupertu pri Velikovu, ki se je po plebiscitu ukinila; kaj pa naj zavedni Slovenci porečemo k nemškim šolam v naši državi, katere se niso ukinile? In še več, če se v naši državi protidržavnim elementom in izživačem zoprstavi zaveden Slovenec, nastane krič in vik in se zavzame se zanje le Avstrija temveč tudi naše slovenske oblasti ukrenejo takoj korake, da ti elementi lahko še dalje delujejo in rovarijo brez nadzorstva proti naši državi. Slovencem v našem delu Koroške se ravno tako godi, kakor da bi bili še vedno hlapci germanskega naroda. Narodna organizacija »Orjuna« ni le samo Nemcem strah in trn v peti, ker se ne morejo na svojih prireditvah po njih želji in stari navadi »gmüthliche« zabavati, ampak jo napadajo tudi posebne vrste in kategorije »po imenu Slovence«. V svojih listih hujskajo nevedno ljudstvo zoper Orjuno, da si jo potem to res predstavlja, ne kot narodno organizacijo, temveč kot kakšno res pravo »Ravbersband«. Kdo pa je primoral zavedne Slovence do te organizacije? Najbolj tisti Slovenci, ki si domišljujejo če nemško govore, da so bolj nobel in ako občutijo protidržavnimi elementi, da so bolj upoštevani. Obžalovanja vredni so tisti, katerim teče po žilah slovenska kri, a simpatizirajo z tujim narodom in delujejo njim v čast in korist in ne v korist svojih državi. Zaupniki narodne organizacije ne ustrašite se teh izdajic, potrudite se med zavedno in zaslepljeno ljudstvo in dokazite mu z dejanjem in nastopom, da ni organizacija »Ravbersband«, temveč bramba slovenskih pravic in časti v naši narodni državi, pred tujimi elementi.

Celjske vesti.

Osebnost. Na lastno prošnjo je vpokojen naddavkar g. Rafael Dolinšek, predstojnik davčnega urada v Celju. Odločnemu narodnjaku v dobi največjih persekucij in odličnemu našemu priseljancu želimo še mnogo mirnih in srečnih let. Mestni magistrat celjski razglašuje, da se vršijo odslej na sejmišču pri Zelenem travniku ob sredah in sobotah zopet redni prireditvi sejmi.

Krajevna organizacija JDS v Celju opusti preko počitnic običajne politične sestanke ob sredah zvečer. Zopetna obnove se bo objavila svoječasno.

Zrtev Savinje je postal dne 25. t. m. nad osemdeset let stari I. Hofman, krojač v Gosposki ulici v Celju. Popoldne se je šel kopat k »Savinjskemu dvorcu«, proti večeru ga je pa našel neki deček v vodi mrtvega. Kako je našel kot dober plavač v Savinji smrt, še ni ugotovljeno. Istega dne so popoldne v Diani z veliko težavo rešili že potapljačujočo se gđ. Gizelo Ogrizkovo. Kopala se je pri drugem železniškem mostu, odtod pa iz plitvine zabredla v globoko in deročo vodo, kjer so ji odrekle moči in prisotnost duha.

Nova podjetja. G. Peter Majdič, veleindustrijalec v Celju je začel graditi v Jaršah pri Kamniku novo tovarno za tkanje platna. V Celju je prevzel od g. Altzieblerja staro lončarsko obrt g. Roman Florjan.

Podprimo
Jadransko Stražo!

Mariborske vesti.

Maribor, 27. julija 1923.

m Izročitev odlikovanja. Danes, dne 27. t. m., je bil v veliki dvorani okrajnega glavarstva izročeno okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Matiji Lichtenwallnerju red Sv. Save V. razr., s katerim je bil odlikovan od Nj. Veličanstva za svoje zasluge. Slavnosti se je udeležilo vse uradništvo okrajnega glavarstva, kakor tudi zastopniki številnih drugih uradov in zastopniki učiteljstva iz okolice. Ob izročitvi odlikovanja je slavljenca nagovoril g. okrajni glavar dr. Lajšnik, ki je v kratkih, jedrnatih besedah odtal pomen tega najvišjega odlikovanja in namigoval na zasluge g. nadzornika na kulturnem polju ter zlasti poudarjal njegovo neumorno delo za povzdigo ljudskega šolstva in za narodno vzgojo mladine. Odlikovanec se je v kratkih besedah zahvalil za prijazne besede g. okrajnega glavarja, s katerimi je bil počaščen ter ga naprosil, da sporoči zahvalo na najvišjem mestu.

m Zadnja pot viš. stražnika Aleksandra Filipčiča. Vest o tragični smrti primorskega rojaka Filipčiča je napravila globok utis ne le pri njegovih ožjih prijateljih in znanih, temveč med vsemi državnimi uslužbenci in narodno zavednim občinstvom. O tem je najbolj pričalo številno spremstvo na zadnji poti te žrtve bede državnih uslužbencev. Nad 2000 ljudi se je zbralo ob njegovem grobu, da manifestira proti krivici, ki ga je pomenila v smrt. Poleg njegovih tovarišev, ki so ponesli krsto h grobu, so se zbrali številni državni uradniki, zastopniki državnih uradov, skoraj vsi v Mariboru živeči Primorci in mnogo družega narodnega občinstva. Pevske društvo »Jadrane« mu je zapelo v slovo »Vigred se povrne« in »Blagor mu«. V imenu vseh se je poslovil od pokojnika g. Šnuderl, ki je v svojem govoru poudarjal zaslugo pokojnika za jugoslovanski značaj Maribora, njegovo požrtvovalnost v službi in v narodnih zadevah, ter naglasil, da je bila krogla, ki si jo je pokojnik poglavljal na glavo, namenjena onim politikom, ki se igrajo z bedo državnih nastavljenecv. V uporaščajo državo. H koncu je bodril plakajočo vdovo, naj ne obupa in naj zupna v narod, ki čuti ž njo in ji bo z vsemo močmi stal ob strani. Nobeno oko ni ostalo suho. Ginjeni so se poslavljali pogrebi ob odprtem grobu s trdnim sklepom, da rešijo bede vsaj zapuščenim vdovo in nedolžne otročiče, če je že moč in če moral pasti kot žrtev nevzdržnega položaja državnih uslužbencev.

Takoj po pogrebu se je pričela zbirka za zapuščeno vdovo, ki je z malim otrokom popolnoma brez sredstev. Darovali so g. g.: Franjo Berthold, mesar 1000 D., Karel Zmazek, knjigovodja trdnice Predovič in Brigljevič, 1000 D.; Julij Gustin in ravnatelj Trgovske banke v Konjicah 100 D. Izrekajoč velikodušnim darovateljem v imenu vdove in otroka najiskrenejšo zahvalo, apelirano na vso javnost, da z darili, bodisi v denarju ali živilih olajša bedo težko prizadete rodbine. Darove sprejema policijski komisariat in uprava našega lista. Odprite, odprite srce...!

m Zahvala. Ker mi ni mogoče, da bi se vsakemu posamezniku zahvalila za številne dokaze sočutja, krasne vence in šopke ter spremstvo na zadnji poti nepozabljenega moža, izrekam tem potom vsem, svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem g. polic. nadsvet. Kerševanu, uradnikom policijskega komisarijata, pevskega društvu »Jadrane« in g. Šnuderlu za gniljive in tolažilne besede, kakor vsem znancem in prijateljem, za številno spremstvo. — Filipčičeva vdova z otroci.

m Oblednica žalostnega spomina. Danes je preteklo 9 let, odkar je pričela krvava drama svetovne vojne. Dne 27. julija 1914 ob pol 7. uri zvečer je avstrijski poslanik Giesl zapustil Beograd in ob istem času so bila vrnjena akreditivna pisma srbskemu poslaniku na Dunaju, Jovanu Jovanoviću. Tega dne so počili pri Kubinu ob Donavi prvi strelji med srbsko in avstrijsko obmojno stražo, dan na to pa je Franc Jožef napovedal Srbiji vojno, ki je končala z razpadom Avstro-Ogrske in tudi nam prinesla svobodno in samostojno državo.

m Nova industrijska podjetja v Mariboru. Kakor doznavamo, ustanovi g. Anton Rozman, družabnik trdnice Toneje in Rozman, na Aleksandrovi cesti veliko tovarno kandičev in drugih sladkornih izdelkov. — Na vogalu Meljske ceste namerava zgraditi g. Gjurjo Valjak, lastnik Grajske kleti, v družbi več finančnikov veliko tovarno za izdelavo likerjev in sladkanega žganja.

m Propadanje industrije na Teznu. Slovenski Narod poroča, da industrija na Teznu propada. Informirali smo se na pristojnem mestu, od koder smo sprejeli sledeče pojasnilo: Res je, da vlada skoraj pri vseh industrijskih podjetjih vesled splošnega gospodarskega stanja velika stagnacija. Kar se tiče industrije na Teznu, je tovarna vozov Počivalnik že pred letom dni ustavila obrat. Ostala velepodjetja, t. j. Splošna stavbena družba in »Kovina« sta neprenehoma v obratu ter o kakem večjem odpisčanju delavcev ni ničesar znano. Res pa je, da ne sprejemajo industrijska podjetja novih delovnih moči in je pričakovati zlasti na zimo občutnejšo brezposelnost. Največja brezposelnost vlada v inteligentnih poklicih, kakor pisarniško osebje itd. O propadanju industrije pa kljub temu še ne more biti govora, temveč je to le prehodna stagnacija, ki se pojavlja po celem svetu, drugod ravnotako, kakor pri nas.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od pol 17. do pol 19. ure in od 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Delna zatvoritev Prešernove ulice za čas razstave. Mestni magistrat razglasi: Na prošnjo odbora Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru je mestni občinski svet mariborski v svoji seji dne 15. junija t. l. sklenil, da se del Prešernove ulice od vhoda v Götzovo pivovarno do Razlagove ulice pritegne v okolici razstave in se ta del ulice za splošni osebni in vozovni promet v času od 27. julija t. l. do konca razstave, t. j. do 1. septembra 1923 zatvori.

m Stoj! Ali ste že prijavili svoje razpoložljivo prenočišče razstavnemu odboru? Prijavite takoj! Zasluzek dober! Prijave sprejema vsak dan pisarna razstavnega odbora, Cankarjeva ulica št. 5 (v poslopiju dekliške meščanske šole).

m Restavracija »Maribor«. Danes v soboto 28. t. m. koncert. Začetek ob pol 20. uri. Uvedena je tudi prvovrstna srbska kuhinja.

Sprehodi po mariborski industriji.

Tovarna oblek »Jugoslov. Lloyd, d. d.«
Ruška cesta 45.

Med največja podjetja, ki so nastala v našem mestu po prevratu, spada tovarna oblek »Jugoslov. Lloyd, d. d.« na Ruški cesti v poslopiju bivšega »Križevskega dvorca«. Podjetje je ustanovljeno leta 1921. V to svrhu je prejšnji »Križev dvor« popolnoma preurejen in prizidan. Tovarna, ki je specializirana na obleke za gospode in dečke, je opremljena z najmodernejšimi stroji današnje dobe, ki so deloma nabavljeni v Ameriki, deloma pa v Nemčiji. Vsi stroji so urejeni za električni obrat. Tovarna zaposluje poleg potrebnega števila strokovnjakov nad 200 ženskih moči, ki jih je tekom časa sam tehnični vodja izučil in usposobil za to delo. Obrat je razdeljen na več oddelkov. Vsak oddelki izdeluje gotove dele oblek. Tu se prirezuje blago, tam se izdelujejo rokavi, tam zopet prsniki, tu gumbnice itd. Likanje se vrši s pomočjo plina in elektrike. O velikosti podjetja priča že število šivalnih strojev. Ničmanje kakor 150 šivalnih strojev z električnim pogonom šiva z nepopisno hitrostjo od zjutraj do večera. Zaposlenih je 200 delavcev, večinoma žensk. Vsi delavni prostori so zelo svetli in zračni. Uveden je nepretrgan delavni čas od 7. do 12. in od 14. do 16. ure, pri čemer imajo nastavljeni na stroške podjetja še četrtinski, ob sobotah polni odmor. Vsi nastavljeni (razen 6 strokovnjakov vključno z vodstvom) so domačini iz naših krajev, ki imajo pri podjetju stalni zasluzek.

Blago dobiva tovarna večinoma iz Češke in Italije, nekaj tudi iz Angije. — Principijelno pa se vse blago, ki se izdeluje v naši državi, dobavi doma, v čemur naj bi bilo podjetje drugje za

vzglede. Vse gumbje na primer dobavlja slovenjebiški tovarna gumbov, dasi bi jih podjetje dobilo v inozemstvu precej cenejše. Velike težkoče ima podjetje s carino, ki izdelke neprimerno podražuje. Za svileni sukanec n. pr. ki je pri vsaki obleki potreben, mora plačati luksuzno carino, ker se smatra to za luksuz. Že samo to podraži eno obleko za okroglo 10 dinarjev, kar se pri večjih količinah zelo pozna. K temu pride potem seveda še dobiček preprodajalca in trgovca, tako da plača konzument za teh 10 dinarjev faktično že dvajset. V tem oziru bo potrebna še temeljita remediura, dokler ne dobimo primerne carinskega zakona. Podjetje lahko krije s svojimi izdelki eno petino celokupne potrebe naše države. Bilo bi želeli, da bi država upoštevala predloge tako velikih podjetij ter jih s primerno carino ščitila pred inozemsko konkurenco. Tako vsaj delajo vse druge moderne države. Ustanovitev tega podjetja znači velik korak na poti osamosvojitve od inozemstva in mu je želeli ves uspeh in nadaljni razvoj.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združenja z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Zatvoritev Prešernove ulice. Z današnjim dnevom se zatvori Prešernova ulica med Aleksandrovo cesto in Razlagovo ulico. Glavni vhod k razstavišču bo iz Aleksandrove ceste, kjer bo postavljen 10 m visok monumentalni vhod. Z delom se prične že te dni. Tudi ostala dela na razstavišču so v polnem teku.

Dovoz razstavnega blaga. Vse razstavljalce opozarjamo na to, da mora biti blago, ki je namenjeno za razstavo, postavljeno na razstavišče najkasneje do 13. avgusta. Vsakdo naj skrbi, da pravočasno odpošlje svoje razstavne predmete, da dosepejo pravočasno v Maribor. To je nujno potrebno, da se more vsak oddelki sistematično urediti. Vsaka zakasnost ovira delo na razstavišču. Zato prosimo točnosti. Vsi predmeti, kakor vse razstavišče bo ves čas razstave strogo zastraženo, tako da se ni bati, da bi se blago poškodovalo ali ukradlo. Razen tega bo uvedena še posebna straža zoper požar.

Razpis natečaja za diplome. Uprava razstave razpisuje natečaj za diplome, ki se bodo izročile na razstavi odlikovanim razstavljalcem. Osnutki naj se dološijo v upravi razstave v zapečatenih kuvertih, označenih z isto šifro kakor osnutki, najkasneje do 15. avgusta t. l. Podrobnejša pojasnila daje pisarna uprave razstave, Cankarjeva ulica 5, (poslopije dekliške meščanske šole).

Ugodnosti za obiskovalce razstave. — Kakor za razstavljalce, je preskrbljeno tudi za obiskovalce v vsakem oziru. Na vseh železniških progah naše države je 50% popusta, ako se izkažejo z legitimacijo, ki se dobi pri vseh denarnih zavodih. Legitimacija, ki velja za zunanje obiskovalce ob enem kot permanentna vstopnica, stane v vstopnico vred samo 20 D. Poseben odsek bo skrbel za prenočišča na željo tudi za prehrano zlasti pri korporativnih posetih razstave, kar tople priporočamo vsem društvom in korporacijam. Ogled razstave bo ob enem najboljša prilika za ogled mesta in okolice. Za časa razstave bo tudi odprt mestni muzej, ki vsebuje mnogo zanimivosti.

Vsa pojasnila glede razstave daje edino pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Cankarjeva ulica, tel. št. 325, kamor naj se blagovolijo obrniti vsi zainteresenti.

Sport.

ISSK Maribor pozivlja igralce k rednemu zahajanju vaj, katere se vrše za prvo in rezervno moštvo vsako sredo in petek popoldne ob 18. uri. Naraščajo imajo vaje vsaki torek in soboto v istem času. Brez opravičbe ne sme nihče izostati.

Vsem igralcem ISSK Maribor. Pozivljamo vse igralce, kakor tudi člane old boys, da se zglase v soboto dne 28. julija t. l. ob 17. (5.) uri popoldne v oblačilnici kluba v Ljudskem vrtu. Udeležba obvezna, sicer kazni.

Gospodarstvo.

g Produktne borze 26. jul. Novi Sad: pšenica bačka 392, srbijanska 355, ovsa bački 315, turščica bačka 285—288.75, moka bačka »0« 595, »6« 430—450. Beograd: pšenica 340, ječmen 282.50, koruza bačka 300, banatska 320.

g Slavenska banka je opustila svojo podružnico v Velikovu; ustanovila je podružnico na Dunaju.

g Hmelj. XV. poročilo Hmeljarkega društva za Slovenijo o stanju hml. maslov doma in drugod. Zatec, CSR, dne 21. julija 1923. Naš zastopnik je prepotoval ves okoliš in nam poroča sledeče: 1. Ob Ogri se je ohranilo dosedanje dobro stanje — le nekateri kraji so izsvetli. V obbeh dolinah v čiški šumarski okolici se je hml. rastlina nepričakovano izboljšala, nasadi so tu lepo zeleni, so brez mrčesov in obljudujejo, da bodo dali normalno množino, če tudi manj ko v m. l. Slabi nasadi so tu v manjšini. Okolica Horosedel in Herrendorf in vsa zgornja dolina ob Goldbachu se je pa izdatno poslabšala. V spodnji dolini Goldbacha je stanje nekoliko boljše. V obče se lahko reče, da je hmelj sicer v rasti napredoval, vendar se je pa upanje na normalno letino zelo poslabšalo. Mnogo tisoč rastlin usahuje in je že usahnilo. Mrčes se je sedaj lotil vrhov. Če ne bode kmalu izdatnega dežja, potem bo naša letina prav pičila. Lani smo pridelali 84.000 stotov a 50 kg, letos pa bomo komaj polovico tega pridelali — in to le pri najugodnejšem vremenu. Pri vsem tem pa bode merodajno vreme prihodnjih 14 dni. Na hmeljskem trgu je nastalo bolj mirno in cene so se za 200 šK zmanjšale. Če pa vročine ne bode konca in če ne pride izdaten dež, se bo pa vsa kupčija odvela, ker so zaloge že zelo pičile in ker hmeljarji ne silijo k prodaji. Dvema velehmeljarjema se je v predprodaji zamislilo ponuditi 3000 šK za 50 kg (1 šK je 2.63 D = 11.82 jK, torej 1 kg 679.2 jK). — Savski hmelj. društvo.

g Posetni vlak Ljubljana-Praga-Ljubljana organizira Urad Ljubljanskega velesejma. Izlet bi se vršil v prvi polovici septembra, tako da udeleženci obiščejo praški jesenski velesejmi. Po Jugoslaviji in Avstriji bi bila polovična vožnja, po ozemlju Čehoslov. rep. pa za 33 odstotkov znižana. Za potne olajšave, prenočišča in prehrano bo poskrbljeno. Prosimo posebno Trgovske in obrtniške zbornice ter druga strokovna združenja naše države, da opozarjajo v svojem okolišju na ta izlet trgovce, obrtnike in industrijalce. Kdor želi sodelovati, naj se prijavi Uradu Ljubljanskega velesejma v Ljubljani.

g Nove telefonske linije na račun nemških reparacij se zgrade: Beograd—Subotica — Pešta — Praga, Paraćin — Niš — Caribrod — Sofija — Carigrad, Novi Sad — Novi Bečej, Pančevo — Bijela Crkva, Beograd — Paraćin — Zaječar, zadnje tri v Rumunijo.

Izpred sodišča.

Vaška »dila«.

Na Štefanovo lanakega leta je bila v gostilni Jožefa Fureka v Zlatolici, okraj Ptuj, gpdba, ki je privabila mnogo gostov, med njimi tudi 29letnega Francisa Kirbiša, 24letnega Francisa Tolčiča in 18 letnega Antona Tolčiča; val trije so posestniški sinovi v Prepoljah, okraj Maribor. Krčmarjeva hči Ana je opozorila svojega očeta, da iščeta brata Tolčič prepir in pretep. Radi tega ju je krčmar posadil na prosto in zaklenil vrata za njima. Brata Tolčič pa se nista hotela odstraniti. Silila sta v enomer nazaj v gostilno. Naenkrat se je pojavil pri vratih tudi Franc Kirbiš, ki je znan pretepač. Sedaj so vsi trije razgrajali pritiskali na vrata in hoteli vselej, kadar je šel kak gost iz gostilne, ali se vračal v gostilno, vdreti. Krčmar pa je skrbno pazil, da niso mogli v gostilno, da bi preprečili prepir in pretep v gostilni sami. Zato so razgrajali sklenili, da bi se maščevali, da pretepejo vsakega, ki pride iz gostilne ter so se oborožili z ročicami. Prvi je prišel hlapec Anton Adam pretepač in pest. Vsi trije so ga naskočili z ročicami. Kirbiš, ki je bil najboljši izmed njih, ga je udaril z ročico po levem nadlaktju in ga s tem lahko telesno poškodoval. Kmalu za Adamom je prišel Franc Dominik gostilne na drogišče. Tudi tega so obke-

liti in ga tepla z ročicami tako, da so mu prebili zgornjo plast lobanje. Poškodba je sama na sebi težka. Razumljivo pa je bil napadeni še na več mestih lahko telesno poškodovan. Franc Kirbiš in Anton Toličič sta slednjič napadla Antona Kokota, ki je v skupini par domačih fantov hotel stopiti v gostilno. Napadalec sta ga tepla z ročicami, da se je napadeni zgrudil na tla. Zadobil je dve težki telesni poškodbi in sicer eno nad desnim očesom ter prelom zgornje čeljusti. Okrožno sodišče je obsodilo Franca Kirbiša na eno leto, Ant. Toličiča na 8 in Franca Toličiča na 6 mesecev težke ječe.

Nevarna ljubitelja gonilnih jermenov.

Zjutraj 27. maja okrog 8. ure je opazil stražnik Franc Dujec na Aleksandrovi cesti blizu Tomšičevega drevoreda dva moška, ki sta nesla na enem drogu težak kovčeg. Ko sta nosila zapazila stražnika, sta vrgla kovčeg na tla in jo popihala proti Lajtersbergu. Kovčeg so prenesli na stražnico, kjer se je ugotovilo, da se v njem gonilni jermen. Dognalo se je, da so jermen iz mlina dr. Rudolfa Franca, kateremu so bili ukradeni v noči na 27. maja. Njiti vrednost znaša 16.222 Din. Opis enega izmed pobeglih mož se je strinjal z onim 25letnega v Šempas pri Gorici pristojnega delavca Alojza Faganelja v Elmspielerjevi ul. št. 19, ki je bil pri dr. Franzu uslužben. Faganel si je v zadnjem času prav pridno ogledoval notranje prostore mlina, akoravno tam ni imel nobenega opravka. Straža je takoj šla na njegovo stanovanje in ga aretirala. Taji, da bi izvršil tatvino in ga aretirala. Taji, da bi izvršil tatvino in ga aretirala. Taji, da bi izvršil tatvino in ga aretirala.

Humile na Meljski cesti z nekim Gorčanom po imenu Ivan. Ta ga je vprašal, če mu 26. maja lahko preskrbi kak zaboj ali kovčeg. Ponudil mu je svoj kovčeg, po katerega je neznanec dne 26. maja okrog 1/9 ure zvečer prišel, njemu pa je naročil, naj ga med 1/11 in 1/2 uro ponoči počaka na gotovem mestu za kolodvorom, odkoder bo potem nesel kovčeg do gostilne Rapoc, kjer dobi izplačanih 300 Din. — Faganel trdi, da je čakal na licu mesta do 2. ure zjutraj in šele po tej uri je prišel neznanec s kovčegom. Ker ga sam ni mogel nesti, mu je pomagal neznanec. V bližini Tomšičevega drevoreda sta se srečala s stražnikom. Ker je neznanec rekel: »beži«, sta zbežala, pustivši kovčeg. Faganelu, ki je znal vlomilec in je že dvakrat vlomil v vagon, se ni dalo dokazati, da je sam izvršil tatvino. Pred senatom je bil obsojen radi hudodelstva deležnosti tatvine na eno leto težke ječe. Po prestani kazni bo izgnan iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Med viničarji.

Dne 8. maja se je žena 55letnega viničarja Antona Kristla pri Sv. Marijeti ob Pesnici sprla z viničarko Alojzijo Pavalec radi neke trave. Kristl, kateremu je žena to povedala, je stavil Alojzijo Pavalec radi tega na odgovor. Pri tej priliki jo je udaril s pestjo po glavi in jo vrgel nato na tla. Prizadajal ji je s tem težko telesno poškodbo, obstoječo v pretresanju možganov, pretrganju desnega hrbniča in krvnih podplutbah v okolici levega očesa. Kristl je bil obsojen radi hudodelstva težke telesne poškodbe na dva meseca ječe.

Mala oznanila.

Pletarko sprejme strojna pletarna Vezjak, Vetrinjska ulica št. 17. 1523 3-2

Iščem za mesec dni gospodlično, ki bi me v odsolnosti zastopala pri sprejemanju naročil. Naslov v upravo. 1528

Vi dobite poštni paket franco povzod: 1 kg testenine, 0.50 kg paradiznikov, 0.10 kg ribanega parmesana, 0.50 kg Vital-kakaoa, 0.50 kg kakao Korf, 1 kg fine čokolade, 0.50 kg indijak. sagua, vse skupaj samo za Din. 908.—. Hmelak i drug, Maribor. 1301

Lepa meblirana soba se odda od 1. avgusta do 15. septembra. Istotam se ceno prenaredijo klobuki, ter izdelujejo športne kape, tudi iz starega materiala. Aleksandrova c. 32, II. nadst. 1520

Soba s hrano iste samo tojen, soliden, boljši gospod in s posebnim vzhodom. Naslov v upravi »Tabora«. 1540 3-1

Travniki in njiva se po ceni prodajo. Naslov se liče v Mariboru, Rajčeva ulica 4, Hrastnik. 1529

Glavosir se po nizki ceni prodaja. Loska ulica 5/II. nadst. vrata 16. 1538 3-1

Stanovanje s hrano za trgovskega učenca se isto za takoj. Naslov v upravnistvu »Tabora«. 1541 3-1

Prodajam par konj z vprego in vezom kakor tudi velik voz za prevajanje drv. Naslov poverje uprava. 1527

Soliden gospod se sprejme na hrano in stanovanje Po-breška cesta 9/I. nadst. zraven gostilne Nendl. 1533 2-1

Trije travniki na Pesnici na prodaj. Vpraša se pri viničetu Novačan, Lajtersberg. 1532 2-1

Hrastov les v deblini 35, 50, 100, 130 mm, približno en vagon se po ceni odda. Mizarstvo Koroška cesta št. 46. 1482 5-4

BERSON

gumijevi podpetniki in gumijevi podplati so CENEJSII

Kredence za sobo, umivalnik in nočna omarica se po ceni prodajo. Aleksandrova cesta 203, Benkič. 1535 2

8 kg perja a 35 D, omare s predali 180 D, omara za obleko 180 D, kuhinjska omarica 80 D, madrac, žičniki, postelje, omare trdi les, 15 kg žime in dr. na prodaj. Vpraša se: Rotovski trg 8, I. nadstropje, levo. 1542

Dne 24. julija izgubil se je en čevlji od Tattenbachove ul. skozi Franciškanske ulice in Aleksandrovo cesto do mestnega kina. Najditelj se prosi, da ga vrne na naslov: Jože Vošnjakova ulica 20, I. nadst., vrata 3. 1537

Posojilo 150.000 Din., tudi manj, na dobra obrestni in proti pupilarno-varnemu zavarovanju, se isto. — Ponudba sprejme pisarna notarja dr. Barle-ta, Maribor, Aleksandrova cesta 14. 1524 2-2

Devet steklenic likerjev (en steklo, medice, konjaka a 1/2, 2 l brinjveca, 1 l jajčnega likerja, 1 l kavinega likerja, 1 l jamežvega likerja, 2 l kumnevega likerja) se po nizki ceni odda, pa le vse skupne Primeren nakup za veselilno prireditve. Naslov v upravi »Tabora«.

Ne pozabite naročnino!

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debele!
Gaspari & Faninger
Maribor 1041
Aleksandrova cesta 48.

Vsi Slovenci,
ki pridejo po opravkih v Celje, obiščejo
Novo delikatesno trgovino in zajtrkovalnico
Slavko Frece, Celje
Aleksandrova ulica 7. 1536

Nogavice

Kupite najcenejše pri tvrdki
Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1. 1176

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Postopoma: Rosandra.

(Dalje.) (31)

Ali kot črv je glodala v duši misel, ga je vznemirjal dvom, kdo je res pravi ropar, ki mu je odvedel ženo.

On — on naj se varuje pred njim! D' Etioles je hotel ter je storil vse, le da bi njegova soproga postala kraljeva ljubica, kajti edino-le kralj bi mu mogel dati to, česar ni imel in po čemur je hlepel — čast in moč.

A da bi morda njegova soproga hotela postati ljubica drugega, ljubiti drugega kot kralja, — ne — tega pa ne, tega nikdar in nikoli.

Vedno in vedno je mislil, kdo bi pač izven kralja še utegnil biti zaljubljen v Ivano, — trdil se je in napenjal svoje premetene možgane, da bi ga uganil, obenem pa si je umisljal posebne načine maščevanja, ki ne bi doneslo nikake nevarnosti za njegovo lastno dragoceno osebnost.

Omenih smo že, da je bil d' Etioles podel, v ti priložnosti se je njegova nizkotna podlost, strahopetnost pokazala v vsi svoji temni strasti.

Po dolgem in napetem premišljevanju mu je slednjič zvitja glava zaslegla neko ime, ki bi pač moralo predstavljati osebo, predmet maščevanja.

D' Assas! — Ali da, da, in oni kadet bo maščevalno orodje! — On, d' Etioles bo plačal, a oni drugi bo delal in dovršil brez nevarnosti.

Sicer pa, če dobro premisli in ureti celo stvar, mu pač ne bo treba niti odvezati mošnje, — kajti vitez bi niti ne sprejel denarja za tako nalogo, — niti slabo celoga sveta ga ne bi preslepilo. — In čeprav je bil radodarnih rok v ko-

ristnem slučaju, je vendar vesel spoznal, da bo najbrže z malo premetenostjo dosegel to, česar bi denar ne mogel doseči.

Eh, malo po malem, pa se bo že vse uredilo.

Damiens za kralja, morda i za Ber-ryerja.

D' Assas pa za onega drugega.

On bo pa že sam preskrbel in delal za Ivano in — za-se.

Saj slednjič igra se ni bila tako skrajno izgubljena, kot se je sprva dozdevalo.

Z malo potrpljenja, zvitosti in premetenosti, s prevdankom in še z malo denarja bo že kmalu zopet na vrhu ter dokazal, da ni kar tako in da je skrajno nevarno mešati se v njegovo igro.

Z novo, čilo močjo se je podal na delovanje v dosego svojih želj.

Popolnoma miren, hladnokrven in nerazburjen je izstopil iz kočije na dvorišče svoje palače; — pot iz Versaillesa do Pariza mu je razjasnila misli in zopet je imel začrtano sled svojih prihodnjih uspehov.

Stopivši v svojo pisarnico je takoj pustil poklicati Damiensa.

Le-ta je vstopil, bled, a z odločnostjo, začrtano v potezah; resno in spoštljivo je čakal povelja, ne ošabno, a tudi ne preveč ydano, prilizano.

D' Etioles je zrl v žalosten obraz, v črno obrobjeno oči, — pač od prebde-lih noči, — ali pa, kdo pač ve, morda od preliti solza. — S sladkobnim glasom je d' Etioles obgovoril prišleca:

»Vsedite se prijatelj, govoriti imava.« Damiens je molče vzel stoličo ter se vsedel na povelje.

»Ali veste,« — je vprašal d' Etioles potem nenavadno, — da je izginila moja soproga,«

Damiens je parkrat trenil z očmi, ves premagan od novice. — Ali s trdnim glasom je odvrnil:

»Da, gospod, znano mi je!«

»In morda tudi veste, kje se sedaj le nahaja?«

»Ne, gospod, — kako naj bi kaj takega vedel!«

»Ali priporočil sem vam bil pač, da pazite na njol!«

»Da, gospod, ali ukazali ste mi, da pazim na gospo doma, — jaz nisem smel iz palače ter sem moral ostati zmeraj na vaše razpolaganje.«

»To je res,« — je pristavil d' Etioles. — »Vam tudi ničesar ne očitam. — Ali, glavno je,« — in vzdihnil je ter pri tem skrivno opazoval Damiensa; — »ona je izginila, ni je več! Kaj se je zgodilo z njo? — Kje je?«

Zadnje besede je tišje spregovoril, kot da govori sam s seboj.

»Ali ste se pa morda vprašali, kam je utegnila izginiti?« — je vprašal glasneje.

»Ne gospod,« — je prosto odgovoril Damiens, čeprav je čutil, da mu sili rudečica v obraz pri ti laži.

»Pa res niste radoveden, dragi prijatelj,« — je ironično pripomnil d' Etioles, kateremu lahna rudečica ni ostala prikrita.

Pristavil je potem, zroč resno v Damiensa:

»Ali vam bom res moral jaz povedati? — Nočem imeti za vas nobene skrivnosti, — ker nekoč bodele morali poznati vse moje misli, vse moje upe in vse moje mrznje in sovražstva.«

Damiensa so te besede pretresle, a ganil se ni.

»Znajte tedaj, da mi je bila žena ugrabljena. — In to, kar zaupam vam, bi si komaj upal izpovedati svojemu izpovedniku.«

»Ugrabljena,« — je zablebetal Damiens.

»Da, — pri Bogu — prav ugrabljena! In gospa d' Etioles uživa sedaj vso naslodo ljubezni, — Ali maščeval se bode!«

Damiens ni na to ničesar odvrnil, — le poblede je, — tresti se je začel od napora, da pridrži svoje misli in ostane navidezno miren.

»In vi, bote Damiens, poznate roparja? — Vi ste ga videli v mestni hiši. — Kralj je to! — Takrat sem vam rekel, da ima moja žena ljubimca in da pazite na-

njo! — Ali — moj instinkt me ni goljufal. Pravo sem slutile.«

D' Etioles je povdarjal vsako posamezno besedo, potem pa je skril obraz v roke, kot da je prevzet od prizadete mu sramote in nečasti. — Ali — skrivno je med prsti škilil proti Damiensu, da spozna, kak vtis so napravile njegove besede na njega.

»Obljubili ste mi, Damiens, da bodete pazili,« — je povzel po kratkem molku, — »in sedaj vidite, do česa smo prišli. Obljubili ste mi tudi, da me bodele maščevali. — Ali ne bodele držali niti te obljube, — kakor ste se izneverili prviti.

Damiens se je vidno trudil, da ostane miren, — botal je skrajno boj, kot da se hoče iztrgati sladkim sanjam, ki se razblinjajo. — Odgovoril je počasnim in resnim glasom:

»Vzeli ste me v službo, — plačevali ste me bogato, čeprav nisem storil ničesar, s čemur bi zaslužil plačo, a priča-

kovati sem imel čas, ko bodele imeli potrebo po moji službi. — Moje roko, — to sem vam prodal,« — je pristavil skoro divje, — »vi ste kupeo, vi smete razpolagati z njo. — Prišel je tedaj trenutek, da ta roka deluje za vas. — Lahko od-

kritosrečno in brez bojazni govorite. — Jaz sem pripravljen. — Ni vam treba vzbujati še mojega gnjeva, mojega sovražstva, kajti to je že na vrhuncu.

Da, da, — jaz sovražim tega človeka, sovražim ga, — ker — — —

»Ker...« — je prekinil d' Etioles, skoro vztrepetajoč pred izbruhom jeza, — videvši, da je Damiens skoro obstal, ravno v hipu, ko mu bi bila kmalu že našla skrivnost vzroka in poviča sovražstva.

»Sovražim ga, ker je vas užalil, ker je nesramno ravnal proti vam in vtis me plačali, da ljubim one, katere vi ljubite,« — da sovražim one, katere mrzite.

»Ker...« — je prekinil d' Etioles, skoro vztrepetajoč pred izbruhom jeza, — videvši, da je Damiens skoro obstal, ravno v hipu, ko mu bi bila kmalu že našla skrivnost vzroka in poviča sovražstva.

»Sovražim ga, ker je vas užalil, ker je nesramno ravnal proti vam in vtis me plačali, da ljubim one, katere vi ljubite,« — da sovražim one, katere mrzite.

»Ker...« — je prekinil d' Etioles, skoro vztrepetajoč pred izbruhom jeza, — videvši, da je Damiens skoro obstal, ravno v hipu, ko mu bi bila kmalu že našla skrivnost vzroka in poviča sovražstva.

»Sovražim ga, ker je vas užalil, ker je nesramno ravnal proti vam in vtis me plačali, da ljubim one, katere vi ljubite,« — da sovražim one, katere mrzite.

(Dalje prihodnjik.)

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.